

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 13 stycznia 2015 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Kampinoskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Kampinoskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2015 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych oraz maksymalnej liczby osób mogących jednocześnie przebywać w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1267).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH
I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH
ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zagrożenie przyrody spowodowane przez działania właścicieli nieruchomości niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku, a położonych w obszarze Parku	1. Nabywanie nieruchomości prywatnych położonych w granicach Parku. 2. Działanie na rzecz wykluczenia inwestycji takich jak: 1) napowietrzne linie przesyłowe, 2) siłownie wiatrowe, 3) maszty przekaźnikowe, 4) obiekty wysokościowe, 5) obiekty wielkokubaturowe
2	Obniżenie poziomu wód gruntowych	1. Budowa i konserwacja zastawek na ciekach wodnych należących do Parku. 2. Zasypywanie ujściowych odcinków rowów odwadniających. 3. Budowa grobli ograniczających spływ wód powierzchniowych. 4. Współpraca z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w zakresie regulacji stanu wód w głównych ciekach Parku
3	Niekontrolowana penetracja obszaru Parku	Ukierunkowanie ruchu turystycznego przez: 1) zaprojektowanie, budowę, modernizację i konserwację infrastruktury turystycznej, 2) jednolite i czytelne oznakowanie granicy zewnętrznej Parku, 3) konserwację szlaków pieszych (według potrzeb), 4) korekty przebiegu szlaków pieszych (według potrzeb), 5) wymianę słupów i drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, 6) konserwację szlaków rowerowych, 7) wyznaczenie sieci szlaków we wschodniej części Parku, 8) oznakowanie w terenie szlaków turystyki konnej, 9) konserwację istniejących oraz zaprojektowanie i wykonanie nowych ścieżek dydaktycznych, 10) konserwację szlabanów metalowych, 11) instalowanie nowych szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów na tereny chronione, 12) budowę zapór (z żerdzi, kłód, gałęzi) u podnóża wydm i w miejscach nielegalnej penetracji (w szczególności na ścieżkach i wjazdach), 13) ustawianie: a) tablic informacyjnych, b) map, c) tablic z regulaminem Parku, d) piktogramów, 14) wyznaczenie i oznakowanie tras spacerowych
4	Występowanie pożarów	1. Wykonanie pasów przeciwpożarowych.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Utrzymanie dojazdów pożarowych w stanie przejezdności. 3. Usuwanie krzewów i drzew pod liniami energetycznymi oraz wokół transformatorów. 4. Gaszenie pożarów. 5. Modernizacja systemu łączności. 6. Oczyszczanie punktów czerpania wody. 7. Porządkowanie terenów zagrożonych. 8. Usuwanie materiałów łatwopalnych. 9. Remont i wymiana słupów tablic informujących i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu
5	Opanowywanie siedlisk przez ekspansywne gatunki obcego pochodzenia, zagrażające gatunkom rodzimym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usuwanie mechaniczne drzew i krzewów obcego pochodzenia oraz roślin zielnych zagrażających rodzimym gatunkom. 2. Wspomaganie usuwania mechanicznego drzew i krzewów oraz roślin zielnych obcego pochodzenia preparatami chemicznymi i biologicznymi w przypadku najbardziej ekspansywnych (czeremcha amerykańska (<i>Prunus serotina</i>), klon jesionolistny (<i>Acer negundo</i>), dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>), robinia akacja (<i>Robinia pseudoacacia</i>))
6	Niezgodność składu gatunkowego części drzewostanów z siedliskiem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulacja struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów. 2. Dolesianie wybranych luk i przerzedzeń. 3. Produkcja sadzonek drzew i krzewów do odnowień i zalesień w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku. 4. Pielęgnacja upraw. 5. Utrzymywanie odpowiedniej struktury zbiorowiska leśnego. 6. Wykonywanie cięć pielęgnacyjno-hodowlanych i ochronnych. 7. Odnowienie lasu w drodze siewu (naturalnego, sztucznego) lub sadzenia. 8. Przebudowa drzewostanów. 9. W razie konieczności: <ol style="list-style-type: none"> 1) wykonywanie poprawek i uzupełnień, 2) porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia, 3) wprowadzanie podszytów zgodnych z siedliskiem
7	Zanieczyszczenie wód	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz rozbudowy systemu oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wsi. 2. Wprowadzenie systemu oczyszczania wód opadowych. 3. Zabudowa biologiczna rzek, strumieni oraz terenów wokół zbiorników wodnych. 4. Przeciwdziałanie przekształcaniu łąk na grunty rolne. 5. Ograniczenie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w miejscach położonych w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych. 6. Wprowadzanie do układu hydrograficznego Parku wód pościekowych o parametrach: <ol style="list-style-type: none"> 1) BZT5 (mgO₂/m³) 8 i poniżej, 2) zawiesiny (mg/l) 30 i poniżej, 3) CHZT cr (mg/l) 70 i poniżej, 4) azot ogólny (mg N/l) 10 i poniżej, 5) fosfor ogólny (mg P/l) 0,25 i poniżej. 7. Działanie na rzecz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (tylko w przypadku zabudowy rozproszonej)
8	Zanieczyszczenie powietrza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynków Parku oraz działanie na rzecz termomodernizacji budynków niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku. 2. Zastosowanie lub wymiana izolacji termicznej budynków Parku oraz działanie na rzecz zastosowania lub wymiany izolacji termicznej budynków niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku. 3. Modernizacja lub wymiana instalacji grzewczej w budynkach Parku

		<p>oraz działanie na rzecz modernizacji lub wymiany instalacji grzewczej w budynkach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku.</p> <p>4. Działanie na rzecz wymiany kotłów na nowe, bardziej przyjazne środowisku, a w przypadku nieruchomości stanowiących użytkowaniu wieczyste Parku ich wymiana.</p> <p>5. Działanie na rzecz zmiany paliwa lub ewentualnego zastosowania energii odnawialnej</p>
9	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	<p>1. Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów.</p> <p>2. Likwidacja starych składowisk odpadów.</p> <p>3. Działanie na rzecz systematycznej likwidacji eternitowych pokryć dachowych i ich utylizacja.</p> <p>4. Rekultywacja terenu</p>
10	Zagrożenia drzewostanów przez owady	<p>1. Prognozowanie występowania owadów przez:</p> <p>1) wykładanie pułapek feromonowych,</p> <p>2) wykonanie jesiennych poszukiwań owadów w ściółce i glebie.</p> <p>2. Ograniczanie liczebności owadów przez:</p> <p>1) wyszukiwanie i usuwanie zasiedlonych drzew stojących,</p> <p>2) usuwanie części drzew przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych,</p> <p>3) mechaniczne rozdrabnianie gałęzi i resztek po wyróbce drewna, z pozostawieniem ich na powierzchni,</p> <p>4) korowanie surowca drzewnego,</p> <p>5) chwywanie owadów w pułapki</p>
11	Zagrożenia sadzonek hodowanych na szkółce przez owady i pasożytnicze grzyby	<p>1. Prognozowanie występowania owadów przez poszukiwanie owadów w glebie.</p> <p>2. Zwalczanie owadów oraz chorób grzybowych w szkółce (mechanicznie, chemicznie, biologicznie)</p>
12	Szkody wyrządzane przez zwierzęta łowne w ekosystemach leśnych i nieleśnych	<p>1. Zabezpieczanie upraw leśnych i odnowień przed zgryzaniem przez odbudowę i generalny remont zniszczonych ogrodzeń oraz bieżące naprawianie uszkodzonych ogrodzeń.</p> <p>2. Zabezpieczanie upraw rolnych przez grodzenie i stosowanie repelentów.</p> <p>3. Regulacja liczebności populacji zwierząt łownych zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm.)</p>
13	Zarastanie drzewami i krzewami zbiorowisk nieleśnych	<p>1. Koszenie łąk i usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej na łąkach, murawach napiaskowych, wrzosowiskach, wraz z usunięciem biomasy.</p> <p>2. Utrzymanie i powiększanie wybranych luk w drzewostanie oraz eliminacja podrostu i podszytu (według potrzeb).</p> <p>3. Wspieranie rolnictwa ekologicznego i pakietów przyrodniczych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich</p>
14	Zmniejszanie się liczebności niektórych rodzimych gatunków roślin	<p>1. Eliminacja nadmiernej konkurencji gatunków osobników ekspansywnych, w szczególności obcych.</p> <p>2. Prowadzenie działań zmierzających do przywrócenia i utrzymania właściwych stosunków wodnych.</p> <p>3. Zachowanie gospodarki ekstensywnej i przyjaznych środowisku naturalnemu sposobów użytkowania terenów przeznaczonych pod rolnictwo.</p> <p>4. Ochrona gatunków zagrożonych in situ (monitoring oraz ewentualne zastosowanie ochrony czynnej, np. odsłanianie terenów otwartych) oraz ex situ (kolekcja wybranych gatunków w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku)</p>
15	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt	<p>1. Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt.</p> <p>2. Sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną populacji zwierząt</p>

16	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zwierząt	Ograniczanie liczebności gatunków obcych (w szczególności norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), stanowiących zagrożenie dla gatunków rodzimych, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
17	Ginięcie rodzimych gatunków zwierząt	1. Przywracanie gatunków zwierząt, które dawniej występowały na terenie Parku. 2. Zasilanie grup zwierząt nowymi osobnikami. 3. Prowadzenie zamkniętej hodowli zachowawczej żubrów (<i>Bison bonasus</i>). 4. Ograniczanie liczebności gatunków stanowiących niebezpieczeństwo dla istnienia gatunków zagrożonych. 5. Dokarmianie zwierząt w okresie zalegania wysokiej pokrywy śnieżnej i ekstremalnie niskich temperatur. 6. Pogłębianie i odładzanie wodopojów
18	Zagrożenie zwierząt kłusownictwem	1. Patrolowanie Parku przez służby terenowe i straż Parku – zdejmowanie wnyków i innych pułapek na obszarze Parku, zapobieganie niszczeniu gniazd ptaków szponiastych. 2. Współpraca z policją
19	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	1. Odpowiednie oznakowanie dróg przecinających korytarze ekologiczne. 2. Budowa przejść dla zwierząt nad lub pod drogami
20	Zagrożenie wścieklizną	1. Ograniczenie liczebności lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie. 2. Wykładanie szczepionek przeciw wściekliznie
21	Zużycie techniczne zabytków budownictwa i architektury	Prace konserwacyjne i rewaloryzacyjne
22	Zniekształcenie krajobrazu kulturowego	Prace rekonstrukcyjne, w tym przycinanie gałęzi wierzb przydrożnych (ogławianie) oraz kształtowanie zadrzewień
23	Antropogenna erozja gleb na wydmach	1. Odgradzenie fragmentów wydm narażonych na penetrację ludzką i erozję wodną. 2. Wykonanie zabezpieczeń przeciwoerozyjnych (według potrzeb)
24	Zbyt mała ilość martwego drewna w niektórych drzewostanach, zapewniająca szansę przeżycia gatunków saproksylicznych	1. Pozostawianie martwego drewna w lasach w różnej postaci, zarówno wydzielonego w trakcie naturalnych procesów zachodzących w drzewostanie (przechodzenie faz rozwojowych), jak i w wyniku zdarzeń losowych. 2. Pozostawienie martwego drewna wycinanego podczas zabezpieczenia szlaków turystycznych
25	Niekontrolowana działalność ludzka wynikająca ze zbyt wysokiego stanu wód powierzchniowych, zmierzająca do przyspieszenia ich odpływu	1. Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną na danym terenie. 2. Działania techniczne ograniczające podnoszenie poziomu wody przez bobra europejskiego (<i>Castor fiber</i>) w rejonach konfliktowych
26	Niszczenie rzadkich gatunków roślin i ich stanowisk przez zwierzęta (w szczególności przez zgryzanie i buchtowanie)	1. Regulacja populacji zwierząt. 2. Ewentualne wzmacnianie populacji zagrożonych roślin. 3. Techniczne zabezpieczanie stanowisk roślin. 4. Ochrona roślin ex situ

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Degradacja gleb i degeneracja roślinności pod wpływem obniżonego melioracyjnie poziomu wód gruntowych	1. Kontynuacja nabywania gruntów prywatnych. 2. Renaturyzacja obszarów małych zlewni hydrologicznych

2	Pojawianie się: 1) nowych, obcych gatunków roślin i zwierząt, zwłaszcza inwazyjnych, 2) innych organizmów zagrażających istnieniu populacji rodzimych roślin i grzybów	1. Monitoring organizmów zagrażających. 2. Zwalczanie organizmów zagrażających rodzimym gatunkom roślin i zwierząt oraz skutków ich pojawiania się
---	--	---

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	1. Presja urbanizacji na terenie otuliny Parku. 2. Zanieczyszczenie powietrza, gleby, wód	Działania na rzecz wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy postanowień ograniczających presję urbanizacyjną na terenie otuliny Parku oraz opiniowanie inwestycji
2	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku z otoczeniem, w szczególności z doliną Wisły, a w konsekwencji doprowadzenie do zubożenia genetycznego i gatunkowego roślin i zwierząt Parku	Działania na rzecz wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy postanowień zapobiegających przerwaniu powiązań przyrodniczych Parku z otoczeniem
3	Opanowywanie siedlisk Parku przez ekspansywne gatunki obcego pochodzenia zagrażające gatunkom rodzimym	1. Propagowanie hodowli rodzimych gatunków roślin wśród mieszkańców otuliny Parku. 2. Prowadzenie edukacji ekologicznej. 3. Produkcja i sprzedaż gatunków rodzimych do ogrodów przydomowych i zadrzewień
4	Obniżanie poziomu wód gruntowych oraz ich zanieczyszczanie	1. Ograniczenie liczby ujęć wody. 2. Zaniechanie prowadzenia prac powodujących obniżanie poziomu wód w Parku. 3. Badanie czystości wód

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Utrzymywanie się wysokiego zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych w Parku i otulinie	Opiniowanie inwestycji mających wpływ na stan wód, w szczególności: 1) gminnych sieci wodociągowych, 2) sieci kanalizacyjnych
2	Antropogeniczne przekształcenia gleb	Wspieranie tradycyjnego rolnictwa (ekologicznego) i agroturystyki
3	Pojawianie się: 1) nowych obcych gatunków roślin i zwierząt, (zwłaszcza inwazyjnych), 2) innych organizmów zagrażających istnieniu populacji rodzimych roślin i grzybów	1. Prowadzenie monitoringu. 2. Zwalczanie organizmów zagrażających rodzimej faunie i florze oraz skutków ich pojawienia

4	Zmiana warunków siedliskowych na skutek nieprzewidywalnych zmian pogodowych oraz zjawisk o charakterze katastrof	1. Prowadzenie monitoringu. 2. Podejmowanie działań mających na celu zachowanie trwałości istnienia populacji rzadkich i zagrożonych gatunków rodzimej fauny i flory
---	--	---

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU
I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną ścisłą

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ograniczanie penetracji terenu przez ludzi – bariery wzdłuż granic i na drogach dojazdowych do obszarów ochrony ścisłej	Według potrzeb	Obszar Parku
2	1. Naprawa i wymiana: 1) tablic informujących o nazwie i celach utworzenia obszarów ochrony ścisłej, 2) słupków granicznych obszarów ochrony ścisłej. 2. Konserwacja oznakowania szlaków turystycznych. 3. Bieżące naprawy infrastruktury turystycznej	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Ścinanie pojedynczych drzew zagrażających turystom przy szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych, drogach (z pozostawieniem ich na gruncie)	Według potrzeb	Obszar Parku
4	Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) na stałych partiach kontrolnych, do oceny zagrożenia przez szkodniki liściożerne, w szczególności takich gatunków jak: 1) strzygonia choinówka (<i>Panolis flammea</i>), 2) poproch cetyniak (<i>Bupalus piniaria</i>), 3) zawisak borowiec (<i>Hyloicus pinastri</i>), 4) barczatka sosnowka (<i>Dendrolimus pini</i>), 5) osnuja gwiaździsta (<i>Acantholyda posticalis</i>), 6) gatunków z rodziny borecznikowatych (<i>Diprionidae</i>)	7 prób	Obszar Parku
5	Odbudowa i generalny remont ogrodzenia z żerdzi chroniącego cenne nasadzenia cisa (<i>Taxus baccata</i>)	65 m ³	Obszar ochrony ścisłej „Kaliszki”, Obwód Ochronny Kaliszki oddział 10s,
6	Ochrona przeciwpożarowa przez: 1) utrzymanie przejezdności 27 dojazdów pożarowych, łącznie z ich oznakowaniem, 2) prowadzenie letnich obserwacji przeciwpożarowych w obrębach i obwodach ochronnych (patrole)	2,50 km	Obszar Parku
		Według potrzeb	Obszar Parku
7	Konserwacja słupków granicznych	Według potrzeb	Obszar Parku
8	Modernizacja grobli przeciwpowodziowej we wsi Sadowa w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Około 900 m	Obręb Ochronny Laski, oddziały 34, 35, 36
9	Likwidacja rowów melioracyjnych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Około 800 m	Obręb Ochronny Kampinos, Obwód Ochronny Grabina
10	Budowa schodów i pomostów przy grodzisku wczesnośredniowiecznym w Zamczysku	1 obiekt	Obręb Ochronny Kampinos, oddział 165g

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	Ograniczanie penetracji terenu przez ludzi – bariery wzdłuż granic i na drogach dojazdowych do obszarów ochrony ścisłej	Według potrzeb	Obszar Parku
2	1. Naprawa i wymiana: 1) tablic informujących o nazwie i celach utworzenia obszarów ochrony ścisłej, 2) słupków granicznych obszarów ochrony ścisłej. 2. Konserwacja oznakowania szlaków turystycznych	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Ścinanie pojedynczych drzew zagrażających turystom przy szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych, drogach (z pozostawieniem ich na gruncie)	Według potrzeb	Obszar Parku
4	Prowadzenie letnich obserwacji przeciwpożarowych w obrębach i obwodach ochronnych (ochrona przeciwpożarowa)	Według potrzeb	Obszar Parku

C. W ekosystemach wodnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
Renaturalizacja stosunków wodnych w celu powstrzymania degradacji przyrodniczej i poprawienia stanu różnorodności biologicznej oraz zachowania i poprawy stanu zjawisk zależnych od wód	Według potrzeb	Obszar Parku

D. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Opieka nad Mogiłą Powstańców z 1863 r.	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski, oddział 234c
2	Konserwacja i ochrona kapliczek, krzyży przydrożnych, tablic pamiątkowych i pomników	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Naprawa, konserwacja i budowa infrastruktury edukacyjno-turystycznej, w szczególności: 1) oznakowań, 2) drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, 3) tablic edukacyjno-informacyjnych, 4) szlaków turystycznych, 5) ścieżek edukacyjnych	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty przy szlakach turystycznych
4	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem chronionych w ramach sieci Natura 2000, a także procesów ekologicznych zachodzących w środowisku – zgodnie ze strategią monitoringu przyrodniczego Parku	Według potrzeb	Obszar Parku

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (cięcia o charakterze trzebieży), w celu zwiększenia odporności drzewostanów na czynniki biotyczne i abiotyczne: 1) cięcia w drzewostanach młodszych klas wieku (II klasa wieku), 2) cięcia w drzewostanach starszych klas wieku (III i starsze klasy wieku)	616,72 ha 135,77 ha 480,95 ha	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 132f, 289b, 297d, 297f, 338b, 338p, 366j, 377dx, 377fx, 382a, 439b, Roztoka dz. nr 21/1.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 113g, 229y, 229z, 266h, 277a, 277d, 277f, 284a, 284b, 284d, 285a, 285h, 312t, 312y, 312fx, 318h, 318i, 318k, 319h, 321h, 342z, 342ax, 342fx, 342gx, 343p, 349b, 354f, 355cx, 363d, 386c, 420a.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 3k, 191h, 81f, 111g, 146a, 178m, 203d, 203g, 207i, 207l, 211h, 215g, 216f, 216h, 262g, 274c, 277g, 289n, 290k, 303x, 306hx, 306lx, 306mx, 307t, 309h, 310y, 310z, 312d, 312f, 314g, 314h, 314k, 314s, 321c, 321d, 321f, 321g, 321h, 321k, 321o, 335k, 335s, 338c, 338g, 338h, 338i, 338j, 344p, 344cx, 344dx, 344gx, 345d, 349h, 349k, 353j, 374f</p> <p>1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały - 50d, 134f, 150a, 172An, 190f, 194a, 194h, 194i, 196b, 200b, 207a, 207b, 207c, 207d, 261c, 338r, 386l, 386o, 386x, 387f, 387bx, 390d, 390k, 392b, 392d, 413f, Łubiec dz. nr 6, Kampinos dz. nr 396, Roztoka dz. nr 120.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 19m, 44d, 57d, 59b, 67c, 67i, 67j, 78h, 78k, 100c, 109a, 115a, 128c, 152a, 152b, 152c, 152d, 177a, 177b, 177c, 214b, 217b, 217d, 217f, 229i.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 4k, 7j, 14b, 20a, 44o, 47g, 47h, 48k, 63c, 63Aa, 65d, 87d, 102g, 103a, 103c, 103d, 122g, 177d, 178a, 178c, 178f, 178h, 178l, 191g, 194a, 194b, 194d, 196a, 196b, 196c, 197a, 209j, 215f, 216a, 216b, 216c, 216d, 216g, 218m, 218n, 238c, 248n, 248p, 255d, 255Ba, 260j, 329t, 335j, 350i, 350j, 350k, 350m, 350n, 350o, 351b, 352c, 374a, 374d, 374i</p>
2	Poprawa warunków wzrostu młodego pokolenia (cięcia odslaniające)	5,18 ha	Obręb Ochronny Kromnów, oddział – 119c
3	Usuwanie części drzew opanowanych przez owady lub grzyby, których masowe występowanie zagraża w znaczący sposób trwałości drzewostanów oraz drzew wywróconych i złamanych przy drogach, szlakach turystycznych, w szczególności w pobliżu zabudowań, obiektów turystycznych, linii energetycznych, stwarzających	Zgodnie z oceną Zespołu Ochrony Lasu (według potrzeb)	Obszar Parku

	zagrożenie dla ludzi i mienia		
4	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w uprawach i młodnikach (o charakterze czyszczeń): 1) zabiegi w uprawach (o charakterze czyszczeń wczesnych), 2) zabiegi w młodnikach (o charakterze czyszczeń późnych)	98,02 ha 46,32 ha 51,70 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 109a,d, 113a, 114a, 189i,h, 190f, 191a, 192c,i, 196c, 197g, 198a, 199b,g, 201a, 204g, 254k, 255g, 258b, 262a. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 77nx, 275f,m,y, bx, 284f, 321a, 351gx, 355bx,dx,gx, 366x, 407z, wieś Rybitew dz. nr 158, wieś Stara Dąbrowa dz. nr 20, wieś Nowa Dąbrowa dz. nr 110, 120, wieś Famułki Królewskie dz. nr 14, 80, 97, 98 1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały –128b, 298d,g,ix, 372j, 373w, 374m,n, 376d, 378l, 381a,b, 399d, 400b,c, 405i, wieś Roztoka dz. nr 9, wieś Józefów dz. nr 16, 37. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały –113g, 276k, 285a, 355l,cx, 369b, 371h, 373l, 374w, 385k,o, 386c, 388c, 389c, 391p. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 104a, 123a, 137c, 149f, 160a, 161b, 285n, 295t, 296m,o,r, 349l, 353n
5	Dosadzanie pożądanego dla danego siedliska gatunków drzew (dolesienia luk)	1,49 ha	1.Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 273i. 2.Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 2f, 272cx,zx, 273w,t,x,y,z, 275z. 3.Obręb Ochronny Laski, oddziały – 134Ak
6	Zalesienia nabytych gruntów rolnych w ramach realizacji zadań projektu ze źródła LIFE+: „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej – obszaru Natura 2000, poprzez renaturyzację wykupionych gruntów”	15,00 ha	Obszar Parku – szczegółowa lokalizacja po realizacji wykupu gruntów zależna od oceny eksperta
7	Podsadzania hodowlane luk w drzewostanach po usunięciu czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) i dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>)	4,00 ha	Obręb Ochronny Kampinos, oddziały - 113a, 114a, 190f, 197g
8	Dosadzanie pożądanego gatunków drzew w uprawach leśnych i młodnikach (poprawki i uzupełnienia)	0,53ha	Obręb Ochronny Kromnów, oddziały –303j, wieś Gorzewnica działka nr 29, wieś Famułki Królewskie działka nr 169, 170/1, wieś Władysławów działka nr 32
9	Wykonanie dolesień wspierających naturalną sukcesję na nabytych gruntach w ramach realizacji zadań projektu ze źródła LIFE+: „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej – obszaru Natura 2000 przez renaturyzację wykupionych gruntów”	60,00 ha	Obszar Parku
10	Przygotowanie gleby pod obsiew naturalny sosny	0,25 ha	Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 221k

11	Użytkowanie istniejących plantacji świerkowych (<i>Picea abies</i>)	2,71 ha	1. Obręb Ochronny Kromnów, oddział 77w, wieś Kromnów dz. nr 279. 2. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 26f,j, 37b
12	Odnowienie plantacji świerkowej (<i>Picea abies</i>)	0,10 ha	Obręb Ochronny Laski, oddział – 26b
13	Zabezpieczanie mechaniczne modrzewia (<i>Larix decidua</i>), cisa (<i>Taxus baccata</i>) i cennych gatunków liściastych, w celu ograniczenia szkód powodowanych przez zwierzęta łowne przez palikowanie	2430 sztuk	Obszar Parku
14	Palikowanie modrzewia i cennych gatunków drzew przy zalesianiu i dolesianiu gruntów rolnych w ramach realizacji zadań projektu ze źródła LIFE+: „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej – obszaru Natura 2000, poprzez renaturyzację wykupionych gruntów”	Według potrzeb, po określeniu siedliska	Obszar Parku
15	Odbudowa i generalny remont zniszczonych ogrodzeń z wykorzystaniem starej siatki zabezpieczających odnowienia leśne przed jeleniowatymi	4043 m ²	1. Obręb Ochronny Laski: 1) Obwód Ochronny Lipków, oddział 268, 273, 2) Obwód Ochronny Zaborów, oddział 287, 288, 289, 3) Obwód Ochronny Kaliszki, oddział – 20h, 62f. 2. Obręb Ochronny Kromnów, Obwód Ochronny Kromnów, oddział 173c
16	Konserwacja ogrodzeń zabezpieczających uprawy i odnowienia leśne przed jeleniowatymi	Według potrzeb	Obszar Parku
17	Likwidacja ogrodzenia wymokniętej uprawy	200 m ²	Obręb Ochronny Laski, Obwód Ochronny Sieraków, oddział 339
18	Zbiór nasion i owoców z rodzimych drzew i krzewów	Według potrzeb	Obszar Parku
19	Wykaszenie roślin zielnych na powierzchni upraw leśnych	16,06 ha	Obszar Parku
20	Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) na stałych partiach kontrolnych, w celu oceny zagrożenia spowodowanego przez szkodniki liściożerne, w szczególności: 1) strzygonia choinówka (<i>Panolis flammea</i>), 2) poproch cetyniak (<i>Bupalus piniaria</i>), 3) zawisak borowiec (<i>Hyloicus pinastri</i>), 4) barczatka sosnowka (<i>Dendrolimus pini</i>), 5) osnuja gwiazdzista (<i>Acantholyda posticalis</i>), 6) gatunków z rodziny borecznikowatych (<i>Diprionidae</i>)	501 prób	Obszar Parku
21	Prognozowanie występowania brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>) – wykładanie pułapek	51 sztuk	Obszar Parku

	zapachowych (feromonowych)		
22	Wycinanie, wrywanie, a w wyjątkowych przypadkach zwalczanie chemiczne obcych gatunków roślin: 1) czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>), 2) robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), 3) dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), 4) klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), 5) sosny Banksa (<i>Pinus banksiana</i>) 6) rdestowca japońskiego (<i>Reynoutria japonica</i>)	Okolo 867,04 ha	Obszar Parku
23	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych	100 sztuk, w tym 45 kozłów, 40 kóz, 15 kozłaków	Obszar Parku
24	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku jeleni (<i>Cervus elpahus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych i rolnych	40 sztuk, w tym 15 byków, 15 łań, 10 cielaków	Obszar Parku
25	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku dzik (<i>Sus scrofa</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w uprawach i płodach rolnych	500 sztuk - struktura odstrzałów zależna od wielkości i struktury populacji w danym roku	Obszar Parku
26	Ochrona ptaków i drobnych ssaków, przez ograniczenie liczebności osobników lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), jenota (<i>Nyctereutes pryonoides</i>), norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie	Bez ograniczeń	Obszar Parku
27	Łagodzenie wpływu ekstremalnych warunków pogodowych na zwierzyne przez: 1) wykładanie lizawek dla zwierząt, 2) pogłębianie i odladzanie wodopojów na ciekach i zbiornikach wodnych, 3) udostępnianie runa – częściowe usunięcie pokrywy śnieżnej, 4) dokarmianie w skrajnie trudnych warunkach zimowych w przypadku masowego zagrożenia życia zwierząt,	Według potrzeb	Obszar Parku

	5) oczyszczanie poboczy dróg w celu poprawienia widoczności wybiegającej zwierzyny		
28	Konserwacja słupków granicznych	Według potrzeb	Obszar Parku
29	Ochrona przeciwpożarowa przez: 1) konserwacja pasów przeciwpożarowych (mineralizacja),	5,57 km	1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały - 297m, 304y, 308d, 316x, 334t, 372o, 373dx, 411c, 419a. 2. Obręb Ochronny Laski, oddziały 111Am, 134As. 306a,y,lx,mx,ox,sx,tx,wx,307cx,308k,bx,kx,tx, 309cx,310i,n,w,x,y,cx,dx,gx,kx,nx,rx,wx,xx,zx, 311m,l,o, 312d,g,h,k,n, 313c,d,f,g, 314g,333w,dx,gx,ix,339a,b,m,341d,i,l,m
	2) konserwacja punktów czerpania wody,	2 punkty	1. Obręb Ochronny Kromnów, oddział 323i. 2. Obręb Ochronny Laski, oddział 26k
	3) utrzymanie przejezdności 88 dojazdów pożarowych – konserwacja,	54,9 km	Obszar Parku
	4) porządkowanie terenów przyległych do dróg publicznych i szlaków turystycznych,	141,65 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 134f, 150c, 195a,h, 196b, 207a,b,d, 289b, 338b, 377dx,fx, 382a, 386bx, Łubiec dz. Nr 6, Roztoka dz. Nr 120. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 19-20, 33, 51, 57d, 67c,i,j, 78h,k, 97-98, 115a, 136, 137, 148, 177a,c, 178-188, 217b,d, 229i,z, 386c. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 14b, 47g, 48k, 65d, 81f, 122g, 146a, 178a,c,f, 191g,h, 194d, 196a,b,c, 197a, 203g, 207l, 209j, 215g, 216c,f,g, 218m,n, 248p, 260j, 262g, 274c, 277g, 306lx,mx, 307t, 309h, 310y,z, 312d,f, 314g,h,k,s, 321d,g,h,k,o, 338c,g,h,i,j, 344p, 350i,m,o, 351b, 352c, 374a,i
	5) usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej spod linii energetycznych i wokół transformatorów,	Według potrzeb	Obszar Parku
	6) naprawa i wymiana słupów, tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu,	Według potrzeb	Obszar Parku
	7) oznakowanie dojazdów pożarowych,	Według potrzeb	Obszar Parku
	8) ustawienie tablic o zakazie wstępu do lasu,	Według potrzeb	Obszar Parku
9) prowadzenie letnich obserwacji przeciwpożarowych na wieżach, w obrębach i obwodach ochronnych oraz w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym Parku	7 wież, zależnie od zagrożenia	Obszar Parku	
30	Naprawa nawierzchni dróg gospodarczych	Według potrzeb	Obszar Parku
31	Ochrona dąbrowy świetlistej przez usuwanie podrostu drzew i krzewów, w tym robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	0,25 ha	Obręb Ochronny Kromnów, oddział 192h
32	Wycinanie lub karczowanie	0,5 ha, według	Obszar Parku

<p>(w zależności od ekologii gatunku) wybranych pojedynczych stanowiskach obcych zielnych gatunków roślin (wielokrotnie powtarzane w sezonie):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kolczurka klapowana (<i>Echinocystis lobata</i>), 2) niecierpek gruczołowaty (<i>Impatiens glandulifera</i>), 3) niecierpek drobnokwiatowy (<i>Impatiens parviflora</i>), 4) rdestowiec japoński (<i>Reynoutria japonica</i>), 5) nawłóć olbrzymia (<i>Solidago gigantea</i>), 6) nawłóć kanadyjska (<i>S. canadensis</i>) 	<p>potrzeb</p>	
---	----------------	--

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>Ochrona cennych płatów siedlisk dogodnych dla rozwoju rzadkich gatunków motyli oraz derkacza (<i>Crex crex</i>) i żurawia (<i>Grus grus</i>) przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykaszanie łąk, 2) usuwanie pokosu, w ramach realizacji zadań projektu ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) „Czynna ochrona podmokłych łąk – siedlisk rzadkich gatunków motyli i ptaków oraz aktywna ochrona nietoperzy w Kampinoskim Parku Narodowym” 	90,00 ha	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb Ochronny Kampinos, oddział 420d,f; wieś Wiejca dz. ew. 2, 3, 5, 172/1; wieś Aleksandrów dz. ew. 49, 50, 108; wieś Famułki Brochowskie dz. ew. 216 2. Obręb Ochronny Laski, oddziały - 115d,k, 198k, 227f, 228h, 135n, 309k, 334m, wieś Sieraków dz. ew. 312/3, 316/3, 318, 314/1, 473. 3. Obręb Ochronny Kromnów – wieś Aleksandrów dz. ew. 26, 27; wieś Dąbrówka, dz. ew. 38-42, 44, 46-48, 87-90, 98/1, 100, 103; wieś Sowa Wola, dz. ew. 4, 16, 17, 18/1, 19, 20, 28/1, 30, 31-37, 47, 50-53, 58, 59; wieś Górki dz. ew. 196, 200, 201, 203, 204
2	<p>Odkrzaczanie i koszenie łąk oraz usuwanie pokosu w celu ochrony cennych płatów łąk wilgotnych i zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (siedlisko przyrodnicze z załącznika I dyrektywy 92/43/EWG) i gatunków z nimi związanych, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pełnika europejskiego (<i>Trollius europaeus</i>), 2) goździka pysznego (<i>Dianthus superbis</i>), 3) goryczki wąskolistnej (<i>Gentiana pneumonanthe</i>) 	Koszenie - według potrzeb, odkrzaczanie – 0,1 ha	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb Ochronny Laski, oddział 320, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 420. 2. Obszar Parku
3	<p>Koszenie łąk i usuwanie pokosu w ramach realizacji zadań projektu ze źródła LIFE+ oraz NFOŚiGW – „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej – obszaru</p>	42,00 ha	Obszar Parku

	Natura 2000 przez renaturyzację wykupionych gruntów”		
4	Odkrzaczanie powierzchni łąk w ramach realizacji zadań projektu ze źródła LIFE+ oraz NFOŚiGW – „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej – obszaru Natura 2000 przez renaturyzację wykupionych gruntów”	3,00 ha	Obszar Parku
5	Zapobieganie naturalnemu pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin (sukcesji) przez wykaszanie krzewów i odrośli	2,32 ha	Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 204t, 204r, 389a
6	Koszenie łąk przez miejscowych rolników, na terenach bezpośrednio przyległych do użytkowanych przez nich gruntów w ramach zbioru traw	25,74 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 1) oddział 275cx, 355s, 2) wieś Aleksandrów dz. nr 45, 3) wieś Kiścinnie dz. nr 88/2. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 1) oddziały - 19h,i,j,k,l, 302c,f,g,j, 2) wieś Cisowe dz. nr 7, 23, 56, 81, 3) wieś Górki dz. nr 121, 128, 288, 4) wieś Zamość dz. nr 52. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały 307b, w, x, y, bx, dx, gx, fx, d, w, 308dx, 309w, y, gx, 310p
7	Użytkowanie gruntów rolnych przez miejscowych rolników w ramach umów dzierżawy	101,02 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 1) oddziały - 170g, 219i, f,j, 288b, 298b, t, dx, dy, 304x, y, bx, cx, fx, 325l, o, s, x, y, z, 2) wieś Górki część dz. nr 381/3, 3) wieś Famułki Brochowskie część dz. 283, 4) wieś Roztoka część dz. 21/1. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 1) oddziały – 20j,k, 216a,b,c,f,l, 266d, 273n, 291ax,cx, 292d,o, 296i,j,k, 297l, 299c,d,fx, 300c,d, 301a,c, 302c,f,g,i,l, 303d, 304g, 305h, 306a, 325cx,gx, 328m, 355dx,fx, 410l, 412b,c,d,f,g,h,i,j, 419c,k, 2) wieś Nowa Dąbrowa dz. nr 67/1, 3) wieś Górki część dz. nr 73, 128, 145, 172, 319, 194, 4) wieś Kromnów dz. 283/1, 5) wieś Dąbrówka dz. 18. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 115c, 306bx,nx,zx, 307d, 310w,hx,by, 312c,i,j, 313i,l, 323g,t,ax, bx, 324t,y,lx,mx,ox, 325t,w,x,y,cx,mx,rx,tx, 327c, 345c, Sieraków dz. 604/5, cz. dz. 604/6
8	Zachowanie ekosystemów otwartych w ramach dzierżaw rolnośrodowiskowych przez: 1) usuwanie krzewów, 2) koszenie, 3) usuwanie pokosu	660,84 ha	1. Tereny łąkowe przeznaczone pod wieloletnią dzierżawę (do 5 lat) - w ramach umów dzierżaw dla dzierżawców uczestniczących w pakietach służących ochronie zagrożonych gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych. 2. Obręb Ochronny Kampinos: 1) oddziały - 59a,b, 170h, 212c, 245d,f, 275b,o,ax,dx,fx, 278a,b, 284a,b, 287i,j,k,l, 288a,b,c,h,i, 295c, 310a,b, 311j, 312b,c,d,f,g, 313a,b,c, 314a,b,c, 317a, 320a, 322h, 324g,h,i,j,l,m,n, 325c,d,f,g,h,i,k,l,m,n,p,r,w,ax, 326a,b,c,d,f,g,h, 328c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o, 331a,b, 333a,b,c, 334a,b,c,d,o, 335a,b,c,d,f,h,k, 336a,b,c,f, 342a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l, 343a,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m, 361c,d,f, 362c,f,g,h, 364c,i,j,k, 366m, 368w, 390a,b,c,

			<p>391a, 392a, 393a,b,g,h,i, 394a, 396l,i,k, 398p, 399i, 400a,d,i,k,o, 401c,g, 402d, 403c,f, 404d, 405b,j,k,l,p, 406d,r,x,cx,dx,fx,hx, 407f, 408b,i,p, 409b,d,i,m,n, 425b,c, 452d,g,h,</p> <p>2) wieś Górki, cz. dz. nr 339,</p> <p>3) wieś Famułki Brochowskie dz. nr - 60, 68, 72, 78 cz., 84 cz., 90, 98, 101, 113, 152, 157 cz., 159 cz., 160, 161, 162, 165, 181 cz., 182, 192, cz. 283, 376 cz.,</p> <p>4) wieś Kiścinnie- Krogulec, część dz. nr 86,</p> <p>5) wieś Lasocin dz. 342, 354, cz. dz. nr 247, 341,</p> <p>6) wieś Roztoka cz. dz. 6/1, 9 116/2, 117,</p> <p>7) wieś Zaborówek, dz. 455, cz. dz. nr- 331, 333, 334, 335, 337, 339, 344, 355, 362, 366, 393, 396, 398, 422, 424.</p> <p>3. Obręb Ochronny Kromnów:</p> <p>1) oddziały – 291s,y, 292k,d, 300m,t,y, 302l, 304g,i,k,l, 322p, 324o, 325i,r,y,z,cx, 326o,r,s,ax,bx, 327d,f,g,h,i, 328o,p, 330b,g,h,i,k,l,m, 335a, 369r,ax, 381y,z, 384d,f,g,h,i,n,o,p,r,t, 393a,b,c,g,f,i,j,l,m,o,p,s,t, 398l,m,n,o,</p> <p>2) wieś Dąbrówka dz. nr – 9, 12, 14, 20/3,</p> <p>3) wieś Famułki Brochowskie dz. nr - 2 cz., 4 cz., 13 cz., 19 cz., 25 cz.,30 cz., 40, 47 cz., 53,</p> <p>4) wieś Famułki Królewskie dz. nr - 207cz., 254 cz.,</p> <p>5) Nowa Dąbrowa dz. nr - 3 cz., 9 cz.,13 cz., 27 cz., 34/2 cz., 41, 48, 60/1, 62, 63/1, 69, 70/1, 160/1, 168, 170/1 cz., 182,</p> <p>6) Stara Dąbrowa cz. dz. 65,</p> <p>7) wieś Władysławów dz. nr - 67 cz., 79 cz.,</p> <p>8) wieś Górki – cz. dz. 125, 128, 149, 151/1,</p> <p>4. Obręb Ochronny Laski:</p> <p>1) oddziały – 307b,w,x,ax,bx,dx,fx,gx, 309g,ax, 310b,c,j,</p> <p>2) wieś Janówek działki nr 35, 84,</p> <p>3) wieś Truskaw – cz. dz. 11/1,</p> <p>4) wieś Wiersze – cz. dz. 54</p>
9	Nabywanie gruntów prywatnych położonych w granicach Parku w ramach realizacji zadań projektu ze źródła LIFE+ oraz NFOŚiGW – „Ochrona zasobów przyrodniczych Puszczy Kampinoskiej – obszaru Natura 2000 przez renaturyzację wykupionych gruntów”	20,00 ha	Obszar Parku
10	Nabywanie gruntów prywatnych położonych w granicach Parku ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w projekcie pn. „Ochrona gatunków i siedlisk w Kampinoskim Parku Narodowy – obszarze N2000, poprzez wykup i zagospodarowanie gruntów	15,00 ha	Obszar Parku
11	Nabywanie gruntów leśnych niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku ze środków	3,00 ha	Obszar Parku

	funduszu leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych w ramach współfinansowania projektu pn. „Ochrona gatunków i siedlisk w Kampinoskim Parku Narodowy – obszarze N2000, poprzez wykup i zagospodarowanie gruntów”		
12	Nabywanie gruntów leśnych niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku ze środków funduszu leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych	7,00 ha	Obszar Parku
13	1. Ograniczenie liczebności osobników z gatunku dzik (<i>Sus scrofa</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w uprawach i płodach rolnych. 2. Zabezpieczanie pól środkami zapachowymi. 3. Grodzenie	500 sztuk, struktura odstrzałów zależna od wielkości i struktury populacji w danym roku	Obszar Parku
14	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych	100 sztuk, w tym 45 kozłów, 40 kóz, 15 kozłaków	Obszar Parku
15	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku jeleń (<i>Cervus elpahus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych i rolnych	40 sztuk, w tym 15 byków, 15 łań, 10 cielaków	Obszar Parku
16	Ochrona ptaków i drobnych ssaków, przez ograniczenie liczebności osobników lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), jenota (<i>Nyctereutes pryonoides</i>), norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie		Obszar Parku
17	Dwukrotne koszenie roślinności zielnej i usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej (VI-X) wewnątrz oraz na zewnątrz ogródka meteorologicznego	Okolo 1 ha	Obwód Ochronny Kampinos, Obwód Ochronny Kampinos, oddział 172Af

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Spowalnianie odpływu wód powierzchniowych. 2. Zwiększanie małej retencji. 3. Zasypywanie zbędnych odcinków rowów melioracyjnych. 4. Uzupelnienie wypłukanej przez wodę ziemi (z przetamowań i wałów ziemnych). 5. Remont drewnianych przegród. 6. Naprawa innych uszkodzeń w istniejących przetamowaniach	Według potrzeb	Obszar Parku
2	Przyspieszanie odpływu wód powierzchniowych w przypadku wyjątkowo wysokich, długo utrzymujących się stanów wysokich wód powodujących zagrożenie dla ludzi i mienia	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Utrzymanie i prowadzenie monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych	39 punktów pomiaru (piezometrów)	Obszar Parku
4	Utrzymanie i prowadzenie monitoringu pogody	1. 3 punkty meteorologiczne. 2. 5 punktów opadowych	1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały - 172A, 205, 275. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 276, 419. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały - 2, 206, 333
5	Renaturalizacja stosunków wodnych w celu powstrzymania degradacji przyrodniczej i poprawienia stanu różnorodności biologicznej oraz zachowania i poprawy stanu zjawisk zależnych od wód	Według potrzeb	Obszar Parku
6	Modernizacja grobli przeciwpowodziowej w Sadowej w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Około 900 m	Obręb Ochronny Laski, oddziały 34, 35, 36
7	Likwidacja rowów melioracyjnych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Około 800 m	Obręb Ochronny Kampinos, Obwód Ochronny Grabina

D. Ochrona przyrody nieożywionej, gleb, walorów widokowych oraz obszaru Parku przed penetracją ludzką

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie osuwaniu się wydm	Naprawa 30 drewnianych płotków przeciwerozoyjnych	Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 136-138, 178-183, 184-188
2	Ochrona obszarów Parku przed nadmierną penetracją ludzką: 1) konserwacja istniejących szlabanów, 2) ustawianie ogrodzeń i „barier”	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Ochrona obszarów Parku przed nadmiernym ruchem turystycznym Bieżąca naprawa, konserwacja, modernizacja, odbudowa i budowa infrastruktury turystycznej	Według potrzeb	Obszar Parku
4	Konserwacja leśnych mogił z okresu II Wojny Światowej	Według potrzeb	
5	Konserwacja cmentarzy z okresu II Wojny Światowej – zadanie realizowane we współpracy z Wojewodą Mazowieckim, okolicznymi gminami i parafiami	Według potrzeb	1. Cmentarz – Mauzoleum i Muzeum Miejsce Pamięci Palmiry, oddział – 123a. 2. Cmentarze wojenne w: 1) Wierszach, dz. ew. nr 118, 2) Laskach, oddział 210c, 3) Granicy, oddział 173f, 4) Wiktorowie, oddział 298g
6	Konserwacja miejsca pochówku Żydów	Według potrzeb	Obręb Ochronny Kampinos, oddział – 354ox
7	1. Uporządkowanie cmentarza kolonistów niemieckich, konserwacja i opieka nad cmentarzem. 2. Odkrzaczenie oraz inne czynności według wskazań Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	Według potrzeb	Obręb Ochronny Laski, oddział 2f
8	Ochrona obszarów Parku przed nadmierną penetracją ludzką przez wytyczenie i oznakowanie szlaków turystyki konnej	Według potrzeb	Obszar Parku
9	Konserwacja i ochrona na terenie wykupionych nieruchomości: 1) kapliczek, 2) krzyży przydrożnych, 3) tablic pamiątkowych, 4) pomników	Według potrzeb	Obszar Parku
10	1. Opieka nad cmentarzami kolonistów „olenderskich”. 2. Budowa ogrodzeń. 3. Usunięcie krzewów. 4. Ustawianie tablic informacyjnych	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 367dx, 391m. 2. Obręb Ochronny Kampinos działka nr 2 we wsi Karolinów
11	Opieka nad Sosną Powstańców 1863 r.	Według potrzeb	Obręb Ochronny Kampinos, oddział – 82d

E. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
1	Budowa i modernizacja ścieżek edukacyjnych	Według potrzeb	Obszar Parku
2	Inwentaryzacja pachnicy dębowej (<i>Osmoderma eremita</i>), zgniotka cynobrowego (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) i chrząszczy saproksylicznych	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Modernizacja i przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych ścieżki edukacyjnej „Puszczańską Ścieżką do Leśnego Ogródka Botanicznego”	Według potrzeb	Obszar Parku
4	Monitoring ruchu turystycznego	Według potrzeb	Obszar Parku
5	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem chronionych w ramach sieci Natura 2000, a także procesów ekologicznych zachodzących w środowisku – zgodnie ze strategią monitoringu przyrodniczego Parku	Według potrzeb	Obszar Parku
6	Monitoring stanów wód powierzchniowych i podziemnych	56 piezometrów, 20 punktów wodowskazowych	Obszar Parku
7	Monitoring wpływu działań podjętych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Według potrzeb	Obszar Parku
8	Likwidacja dzikich składowisk odpadów, sprzątanie i wywóz śmieci	Według potrzeb	Obszar Parku

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Nabywanie nieruchomości prywatnych położonych w granicach Parku	Według możliwości	Obszar Parku
2	Produkcja materiału sadzeniowego	3,08 ha	Gospodarstwo Szkółkarskie w Julinku
3	Propagowanie sadzenia gatunków rodzimych drzew i krzewów przy gospodarstwach prywatnych	Według możliwości	Obszar Parku
4	Zwalczanie chemiczne i biologiczne chorób grzybowych materiału sadzeniowego	0,215 ha	Gospodarstwo Szkółkarskie w Julinku
5	Kontrolne poszukiwania owadów w glebie	Według potrzeb	Grunty rolne do zalesień i Gospodarstwo Szkółkarskie w Julinku
6	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych	100 sztuk, w tym 45 kozłów, 40 kóz, 15 kozłaków	Obszar Parku
7	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku jeleni (<i>Cervus elaphus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych i rolnych	40 sztuk, w tym 15 byków, 15 łań, 10 cielaków	Obszar Parku
8	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku dzik (<i>Sus scrofa</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w uprawach i płodach rolnych	500 sztuk - struktura odstrzałów zależna od	Obszar Parku

		wielkości i struktury populacji w danym roku	
9	Ochrona ptaków i drobnych ssaków, przez ograniczenie liczebności osobników lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), jenota (<i>Nyctereutes pryonoides</i>), norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie	Bez ograniczeń	Obszar Parku
10	Ochrona przeciwpożarowa: 1) konserwacja pasów przeciwpożarowych (mineralizacja), 2) konserwacja punktów czerpania wody, 3) utrzymanie przejezdności 20 dojazdów pożarowych – konserwacja, 4) usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej pod liniami energetycznymi i wokół transformatorów, 5) usuwanie zbędnych przewodów energetycznych, słupów energetycznych i telekomunikacyjnych, 6) naprawa i wymiana słupów, tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu, 7) oznakowanie dojazdów pożarowych, 8) ustawienie tablic o zakazie wstępu do lasu, 9) prowadzenie letnich obserwacji przeciwpożarowych na wieżach, w obrębach i obwodach ochronnych oraz w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym Parku	2,72 km	1. Obręb Ochronny Kampinos: 1) oddziały - 152a, 157h, 172Ar, 253p, 366f, 368h, 2) wieś Korfowe działka nr 77. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 84k, 180f. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 81b, 194f,g,i,j
		1 punkt	Obręb Ochronny Laski, oddział – 369b
		2,5 km	Obszar Parku
		Według potrzeb	Obszar Parku

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Nabywanie nieruchomości prywatnych położonych w granicach Parku	Według możliwości	Obszar Parku
2	1. Ograniczenie liczebności osobników z gatunku dzik (<i>Sus scrofa</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w uprawach i płodach rolnych. 2. Zabezpieczanie pól środkami zapachowymi oraz przez grodzenie	500 sztuk - struktura odstrzałów zależna od wielkości i struktury populacji w danym roku	Obszar Parku
		Według potrzeb	Obszar Parku
3	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych	100 sztuk, w tym 45 kozłów, 40 kóz, 15 kozłaków	Obszar Parku
4	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku jeleni (<i>Cervus elphus</i>) zgodnie z	40 sztuk, w tym 15 byków, 15 łań,	Obszar Parku

	ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych i rolnych	10 cielaków	
5	Ochrona ptaków i drobnych ssaków przez ograniczenie liczebności: 1) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), 2) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 3) norki amerykańskiej (<i>Mustela vison</i>), 4) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>), 5) bażanta (<i>Phasianus colchicus</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie	Bez ograniczeń	Obszar Parku
6	Monitoring wód podziemnych i powierzchniowych	1 punkt pomiarowy (piezometr)	Obszar Ochronny Kromnów, oddział 420
7	Użytkowanie terenów rolnych	20,48 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 1) oddział 219f, 2) wieś Lasocin działki nr 21, 22. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddział 419k. 3. Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach (OHŻ), oddział 1a, 3b,c,d, f, g, h, i, j
8	Wykup gruntów w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	120 ha	Obszar Parku
9	Koszenie inicjujące łąk w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Według potrzeb	Obręb Kampinos, obręb ewidencyjny Brochów Łąki, grunty wsi Łubiec i Kępiaste

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie ziemnego zbiornika retencyjno-infiltrującego, pełniącego również funkcję gromadzenia części oczyszczonych wód pościekowych z oczyszczalni ścieków „Mokre Łąki”	1,71 ha	Obręb Ochronny Laski, oddział 222a
2	Renaturalizacja stosunków wodnych w celu powstrzymania degradacji przyrodniczej i poprawienia stanu różnorodności biologicznej oraz zachowania i poprawy stanu zjawisk zależnych od wód, w tym konserwacja kanałów melioracyjnych	9,80 ha, według potrzeb	Obszar Parku
3	Ogrobowanie kanałów podstawowych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Okolo 7,6 km	Obręb Kromnów, obręb ewidencyjny Brochów Łąki, grunty wsi Łubiec i Kępiaste
4	Budowa piętrzeń na kanałach w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Okolo 40 progów	Obszar Parku
5	Likwidacja rowów melioracyjnych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	Okolo 2,5 km	Obręb Kampinos, obręb ewidencyjny Brochów Łąki

D. Inne, według specyfiki Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Konserwacja i ochrona cmentarzy z okresu II	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Laski, oddziały –

	Wojny Światowej		210c, 298g, działka nr 118. 2. Obręb Ochronny Kampinos, oddział 173f
2	Konserwacja i ochrona kapliczek, krzyży przydrożnych, tablic pamiątkowych i pomników	Według potrzeb	Obszar Parku
3	Ochrona obszarów Parku przed nadmierną penetracją ludzką: 1) bieżąca konserwacja, modernizacja, naprawa, odbudowa i budowa infrastruktury turystycznej, odnowienie oznakowania szlaków turystycznych, zmiana przebiegu szlaków, wytyczenie szlaków łącznikowych, tras spacerowych,	Według potrzeb	Obszar Parku
	2) budowa wieży widokowej i pomostów	1 obiekt	Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 365a,g,h,n
	3) modernizacja istniejącego parkingu i zagospodarowanie polany wypoczynkowej oraz urządzenie ścieżki edukacyjnej	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski, oddział – 188a,h, i,1, 186a
	4) modernizacja i remont parkingów, budowa infrastruktury towarzyszącej,	10 obiektów	1. Obręb Ochronny Laski, oddziały – 2l, 3d, 9f, 10f, 135t, 227b, 326n. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 67b, 84k 3. Obręb Ochronny Kampinos, oddział 152a
	5) wytyczenie i wyznakowanie szlaków turystyki konnej,	do 370 km	Obszar Parku
	6) wytyczenie i wyznakowanie szlaku do Zbiornika Mokre Łąki	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski, oddziały – 223, 224, 225
4	1. Aleja III Tysiąclecia – konserwacja i utrzymanie obiektu. 2. Sadzenie kolejnych dębów	1 obiekt	Ośrodek Dydaktyczno – Muzealny w Granicy
5	1. Kompleksowa modernizacja i adaptacja do celów edukacji kompleksu budynków na terenie Ośrodka Dydaktyczno - Muzealnego w Granicy, w tym budynków zabytkowych (siedziba Obrębu Ochronnego Kampinos i Muzeum Puszczy Kampinoskiej). 2. Edukacyjne zagospodarowanie terenu		
6	1. Upowszechnianie wiedzy o Parku, wiedzy przyrodniczej, ekologicznej i zasad zrównoważonego rozwoju przez działania edukacyjne i informacyjne: 1) prowadzenie zajęć edukacyjnych, ośrodków edukacyjnych i punktów informacyjnych, 2) organizacja wydarzeń edukacyjnych (festiwale, szkolenia, warsztaty, konkursy, wernisaże, wystawy, festyny, kampanie informacyjne i promocyjne). 2. Działalność wydawnicza. 3. Komunikacja społeczna. 4. Sympozja.	Według potrzeb	1. Centrum Edukacji w Izabelinie. 2. Ośrodek Dydaktyczno – Muzealny w Granicy. 3. OHŻ. 4. Stacja Bazowa Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrody „Kampinos” w Granicy. 5. Obszar Parku

	5. Seminaria, konferencje		
7	1. Ochrona elementów dawnych fortyfikacji. 2. Zabezpieczenie przed niekontrolowaną penetracją	4 obiekty	1. Fort V Dębina. 2. Fort VII Cybulice. 3. Prochownie Generała Zajączka. 4. Grochalskie Piachy
8	1. Prowadzenie Muzeum Puszczy Kampinoskiej. 2. Uzupelnienie i konserwacja zbiorów	1 obiekt	Ośrodek Dydaktyczno – Muzealny w Granicy
9	1. Prowadzenie Centrum Edukacji w Izabelinie. 2. Uzupelnienie i konserwacja zbiorów ekspozycji stałej „Przyroda i historia Puszczy Kampinoskiej”	1 obiekt	Centrum Edukacji w Izabelinie
10	Rozbudowa infrastruktury terenowej, przez zagospodarowanie modelu wydmy, urządzenie ogródka roślinności puszczańskiej i budowę wiaty edukacyjnej	Według potrzeb	Centrum Edukacji w Izabelinie, Obręb Ochronny Laski, oddział - 209d, 209f
11	1. Budowa parku zwierząt w Julinku. 2. Wykonanie dokumentacji projektowej	1 obiekt	Obwód Ochronny Różin
12	Usuwanie wyrobów zawierających azbest przez: 1) likwidację nielegalnych składowisk, 2) wymianę pokryć dachowych na nowe w obiektach stanowiących własność Skarbu Państwa	Według możliwości	Obszar Parku
13	Wykonanie audytów energetycznych i termomodernizacja budynków mieszkalnych i gospodarczych Parku	Według możliwości	Obszar Parku
14	Rozbiórka obiektów budowlanych, zbędnych dla realizacji zadań ochronnych, będących w użytkowaniu wieczystym Parku	Według możliwości	Obszar Parku
15	Rozbiórka obiektów budowlanych w ramach realizacji zadań projektu: „Ochrona gatunków i siedlisk w Parku – obszarze Natura 2000, poprzez wykup i zagospodarowanie gruntów”, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	3 gospodarstwa	Obszar Parku – szczegółowa lokalizacja po realizacji wykupu gruntów i zabudowań
16	Rozbiórka masztów o konstrukcji stalowej, zbędnych do realizacji zadań ochronnych	Według możliwości	1. Famułki oddział - 204l. 2. Truskaw oddział - 268l. 3. Rybitew oddział - 6p
17	1. Budowa i modernizacja parkingów turystycznych – leśnych. 2. Wykonanie dokumentacji projektowej	7 sztuk	1. Obręb Ochronny Laski, oddziały - 2l, 135t, 188i, 208h, 227b. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 67b, 84k
18	Prowadzenie Stacji Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	1 obiekt	Stacja Bazowa „Kampinos”
19	Remont mostu drewnianego	1 obiekt	Obręb Ochronny Kampinos, oddział - 184a,b
20	Sprzątanie i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszar Parku
21	Budowa masztów metalowych stacji bazowych łączności radiowej	2 sztuki	1. Obręb Ochronny Kampinos, oddział - 271j. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddział - 301, działka nr 105
22	Budowa masztów łączności wewnętrznej sieci	2 zestawy	1. Obwód Ochronny Wiersze dz. ew.

	informatycznej Parku o konstrukcji metalowej wraz z systemem przesyłu		80. 2. Obwód Ochronny Dąbrówka dz. ew. 105
23	Prowadzenie monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem chronionych w ramach sieci Natura 2000, a także procesów ekologicznych zachodzących w środowisku – zgodnie ze strategią monitoringu przyrodniczego Parku	Według potrzeb	Obszar Parku
24	Opracowanie projektów budowlanych wraz z pozyskaniem pozwoleń na budowę przetamowań i grobli oraz uzyskanie nowych pozwoleń wodnoprawnych dla jazów na Łasicy podjętych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084	4 obszary	Obszar Parku
25	Monitoring wpływu działań podjętych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084: 1) fitosocjologiczny, 2) glebowy, 3) stanu ekologicznego wód, 4) hydrologiczny, 5) chemizmu wody, 6) ornitofauny	Według potrzeb	Obszar Parku
26	Inwentaryzacja populacji bobra (<i>Castor fiber</i>) podjętych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000084		Obszar Parku
27	Monitoring ruchu turystycznego	Według potrzeb	Obszar Parku

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami. Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone (literą, literą z apostrofem oraz literą z cyfrą), obwody ochronne oraz obszary objęte ochroną czynną podano zgodnie z mapą przeglądową dla Obrębu Ochronnego Laski, Obrębu Ochronnego Kampinos, Obrębu Ochronnego Kromnów, Ośrodka Hodowli Żubrów Smardzewice sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.2002 r. Tereny wykupione przez Park od prywatnych właścicieli w ostatnich latach oznaczone są tymczasowo na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów wymienionych w aktach notarialnych. Mapy oraz akty notarialne zakupu gruntów znajdują się w siedzibie Kampinoskiego Parku Narodowego w miejscowości Izabelin.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach objętych ochroną czynną

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Sasanka łąkowa (<i>Pulsatilla pratensis</i>)	Ochrona ex situ	1. Utrzymanie hodowli gatunków w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku. 2. Zbiór nasion i wzbogacenie kolekcji o kolejne wybrane gatunki
2	Zawilec wielkokwiatowy (<i>Anemone sylvestris</i>)		
3	Orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>)		
4	Szałwia łąkowa (<i>Sylvia pratensis</i>)		
5	Naparstnica zwyczajna (<i>Digitalis grandiflora</i>)		
6	Inne szczególnie cenne gatunki roślin		

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Bezkręgowce chronione na podstawie dyrektywy 92/43/EWG. 2. Gatunki ptaków objęte ochroną	Zachowanie miejsc bytowania i rozrodu	1. Zachowanie siedlisk przez koszenie i odkrzaczanie łąk. 2. Zapobieganie sukcesji na wrzosowiskach. 3. Utrzymywanie odpowiedniego poziomu wód w zbiornikach. 4. Pozostawianie drzew z dziuplami, próchniejących i martwych
2	1. Przeplatka aurinia (<i>Euphydryas aurinia</i>). 2. Diamina (<i>Melitaea diamina</i>). 3. Cinxia (<i>Melitaea cinxia</i>). 4. Modraszka alkon (<i>Phrngaris alcon</i>). 5. Telejus (<i>Phengaris telejus</i>). 6. Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>). 7. Rojnik morfeusz (<i>Heteropterus morphaeus</i>). 8. Derkacz (<i>Crex crex</i>). 9. Żuraw (<i>Grus grus</i>)	Czynna ochrona siedlisk w ramach realizacji zadań projektu finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Czynna ochrona podmokłych łąk – siedlisk rzadkich gatunków motyli i ptaków oraz aktywna ochrona nietoperzy w Kampinoskim Parku Narodowym”	1. Odkrzaczanie łąk. 2. Wykaszenie łąk. 3. Odkrzaczanie wrzosowisk
3	1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Aquila</i>	Ochrona miejsc gniazdowania	Wyznaczanie stref ochronnych wokół gniazd i przestrzeganie zaleceń ochronnych z nimi związanych

	<i>pomarina)</i>		
4	1. Nietoperze (<i>Chiroptera</i>). 2. Ptaki (w szczególności dziuplaki). 3. Bezkręgowce	1. Zachowanie miejsc rozrodu, miejsc lęgowych i bazy pokarmowej zwierząt. 2. Czynna ochrona siedlisk nietoperzy w ramach projektu finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Czynna ochrona podmokłych łąk – siedlisk rzadkich gatunków motyli i ptaków oraz aktywna ochrona nietoperzy w Kampinoskim Parku Narodowym”	Pozostawianie drzew z dziuplami i martwych Wywieszanie budek w drzewostanach
5	1. Nietoperze (<i>Chiroptera</i>). 2. Inne drobne ssaki. 3. Owady	1. Ochrona nisz bytowania cennych gatunków zwierząt. 2. Czynna ochrona siedlisk nietoperzy w ramach projektu finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Czynna ochrona podmokłych łąk – siedlisk rzadkich gatunków motyli i ptaków oraz aktywna ochrona nietoperzy w Kampinoskim Parku Narodowym”	Pozostawianie odpowiednio urządzonych piwnic oraz budynków drewnianych lub rekonstrukcja ich części
6	Żubr (<i>Bison bonasus</i>)	Hodowla zamknięta w OHŻ	1. Zapewnienie właściwych warunków bytowych zwierząt hodowanych. 2. Opieka weterynaryjna. 3. Sterowanie rozmnażaniem (księgi rodowodowe)
7	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	Program reintrodukcji gatunku rozpoczęty w 1992 r.	1. Śledzenie zachowań rysia (<i>Lynx lynx</i>) w naturze. 2. Odłów i leczenie osobników chorych lub osłabionych i ponowne ich uwalnianie. 3. Dopuszczenie kolejnych osobników w celu wzbogacenia puli genowej
8	Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	1. Ochrona gatunku reintrodukowanego w 1980 r. 2. Działanie mające na celu zmniejszenie szkód wyrządzanych przez bobra (<i>Castor fiber</i>) na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku	1. Ochrona tam i żeremi. 2. Budowa urządzeń i wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom w uprawach rolnych na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku
9	Ssaki kopytne	Łagodzenie wpływu	1. Wyłożenie lizawek dla zwierząt w ilości 34

		ekstremalnie warunków pogodowych	sztuk. 2. Pogłębianie i odładzanie wodopojów na ciekach i zbiornikach wodnych. 3. Udostępnianie runa przez częściowe usunięcie pokrywy śnieżnej oraz dokarmianie w skrajnie trudnych warunkach zimowych w przypadkach masowego zagrożenia życia zwierząt
10	1. Łoś (<i>Alces alces</i>). 2. Jeleń (<i>Cervus elaphus</i>). 3. Sarna (<i>Capreolus capreolus</i>). 4. Dzik (<i>Sus scrofa</i>). 5. Ryś (<i>Lynx lynx</i>). 6. Lis (<i>Vulpes vulpes</i>). 7. Borsuk (<i>Meles meles</i>). 8. Kuna leśna (<i>Martes martes</i>). 9. Jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>). 10. Zając szarak (<i>Lepus europaeus</i>). 11. Bóbr (<i>Castor fiber</i>). 12. Wydra (<i>Lutra lutra</i>). 13. Bażant (<i>Phasianus colchicus</i>). 14. Kuropatwa (<i>Perdix perdix</i>)	Monitorowanie liczebności populacji	1. Inwentaryzacja łosia (<i>Alces alces</i>) metodą cichych pędzeń. 2. Inwentaryzacja stanu zwierząt leśnych metodą całorocznej obserwacji
11	1. Sarna (<i>Capreolus capreolus</i>). 2. Jeleń (<i>Cervus elaphus</i>). 3. Dzik (<i>Sus scrofa</i>)	Utrzymanie liczebności na poziomie niezagrażającym środowisku	Ograniczenie liczebności osobników z gatunku zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
12	1. Lis (<i>Vulpes vulpes</i>). 2. Jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>). 3. Norka amerykańska (<i>Mustela vison</i>). 4. Szop pracz (<i>Procyon lotor</i>). 5. Bażant (<i>Phasianus colchicus</i>)	Obniżenie pogłowia lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) i redukcja gatunków obcych	Ograniczenie liczebności osobników zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
13	Lis (<i>Vulpes vulpes</i>)	Ochrona populacji przed wścieklizną	Wykładanie szczepionek przeciw wściekliznie

II. Sposoby ochrony czynnej gatunków zwierząt na obszarach objętych ochroną krajobrazową

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Ssaki i ptaki	Łagodzenie wpływu ekstremalnych warunków pogodowych	1. Pogłębianie i odładzanie wodopojów na ciekach i zbiornikach wodnych. 2. Udostępnianie runa przez częściowe usunięcie pokrywy śnieżnej. 3. Dokarmianie w skrajnie trudnych warunkach zimowych w przypadkach masowego zagrożenia życia zwierząt
		Monitorowanie liczebności populacji	1. Inwentaryzacja łosia (<i>Alces alces</i>) metodą cichych pędzeń. 2. Inwentaryzacja stanu zwierząt leśnych metodą

			całorocznej obserwacji: 1) łoś (<i>Alces alces</i>), 2) jeleń (<i>Cervus elaphus</i>), 3) sarna (<i>Capreolus capreolus</i>), 4) dzik (<i>Sus scrofa</i>), 5) ryś (<i>Lynx lynx</i>), 6) lis (<i>Vulpes vulpes</i>), 7) borsuk (<i>Meles meles</i>), 8) kuna leśna (<i>Martes martes</i>), 9) jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 10) zając szarak (<i>Lepus europaeus</i>), 11) bóbr (<i>Castor fiber</i>), 12) wydra (<i>Lutra lutra</i>), 13) bażant (<i>Phasianus colchicus</i>), 14) kuropatwa (<i>Perdix perdix</i>)
2	1. Sarna (<i>Capreolus capreolus</i>). 2. Jeleń (<i>Cervus elaphus</i>). 3. Dzik (<i>Sus scrofa</i>)	Regulacja liczebności	Ograniczenie liczebności osobników zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
3	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	Program reintrodukcji rysia (<i>Lynx lynx</i>) rozpoczęty w 1992 r.	1. Śledzenie zachowań osobników w naturze. 2. Odłów. 3. Leczenie osobników chorych lub osłabionych i ponowne ich uwalnianie. 4. Dopuszczenie kolejnych osobników w celu wzbogacenia puli genowej
4	Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	1. Ochrona gatunku reintrodukowanego w 1980 r. 2. Zmniejszanie szkód na gruntach stanowiących własność prywatną	1. Ochrona tam i żeremi. 2. Ograniczenie zabiegów udrażniania cieków wodnych. 3. Budowa urządzeń i wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom w uprawach rolnych na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku
5	1. Jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>). 2. Norka amerykańska (<i>Mustela vison</i>). 3. Lis (<i>Vulpes vulpes</i>). 4. Bażant (<i>Phasianus colchicus</i>)	Regulacja liczebności	Ograniczenie liczebności osobników zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
6	Lis (<i>Vulpes vulpes</i>)	Ochrona populacji przed wścieklizną	Wykładanie szczepionek przeciw wściekliznie
7	1. Nietoperze (<i>Chiroptera</i>). 2. Inne drobne ssaki. 3. Owady	Ochrona nisz bytowania	Pozostawianie odpowiednio urządzonych piwnic oraz budynków drewnianych lub rekonstrukcje ich części
8	1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)	Ochrona miejsc gniazdowania	Wyznaczanie stref ochronnych wokół gniazd i przestrzeganie obowiązujących w nich zaleceń
9	Ptaki (<i>Aves</i>)	Zachowanie siedlisk	Zachowanie terenów otwartych
		Wzbogacenie bazy pokarmowej w okresie zimowym	Wykładanie karmy dla ptaków w okresie mroźnej zimy (według potrzeb)
10	1. Nietoperze (<i>Chiroptera</i>). 2. Ptaki (w szczególności	Zachowanie miejsc rozrodu, miejsc lęgowych i bazy	Pozostawianie drzew z dziuplami i martwych

	dziuplaki). 3. Bezkęgowce	pokarmowej	
11	1. Bezkęgowce chronione na podstawie dyrektywy 92/43/EWG. 2. Gatunki ptaków chronione na podstawie dyrektywy 2009/147/WE	Zachowanie miejsc bytowania i rozrodu	1. Koszenia i odkrzaczania łąk. 2. Utrzymywanie odpowiedniego poziomu wód w zbiornikach. 3. Pozostawianie drzew z dziuplami, próchniejących i martwych – głównie dąb (<i>Quercus</i>) i lipa (<i>Tilia</i>)

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ I KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Obszary ochrony ścisłej	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały o numerach – 4–9, 13–17, 18a,b, 70a–n, 71a–j, 72a–m,o,p, 73a–g, 74a–h, 92m, 93f,g, 94b–j, 137b,c, 138c, 142c,f, 143b–d, 144, 145, 151f–h,j, 161c,f, 162, 165d–g, 166, 167a–n,,168, 169, 170a,b, 171, 172a,b, 181k,m, 210, 211, 215a–c, 216a–j,m–o,s, 217, 238–240, 242, 243a,c,d, 244, 245a–c, 246–248, 249a–c,f,g, 250a–c, 251a,c.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały o numerach – 3A, 4, 4A, 5l,m,n, 6n,o, 9–12, 14c,d,f, 15a–i,k, 16a–g, 17a–h, 18a–j, 19a, 25a, 26a–c, 27a–c,f, 47c,d, 48a–f, 95, 96, 97a–d, 140j,k, 141d–j, 142d–j, 143g–k, 144c–i, 145f,g,i,j, 146b,d,g,i, 147, 161f–j, 162d–j, 163f–j, 164j, 182c, 183–186, 193g–n, 194m–p, 195i–o, 196c–k, 197d–j, 198–202, 203a,h,i, 204f, 206b, 208d, 214c, 215a–c, 232–260.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski, oddziały o numerach – 10l–t, 11h,k,m,n,p–s, 17f–i, 24b–d, 25a,b,f–p, 27a–j, 28a–i, 29–31, 32a,b,d–g, 33f,h–j, 34c–f, 35, 36, 37a,i–n, 38i–k, 48a–j, 49–57, 58d–l, 59c–j, 67–74, 75g,h, 77b–f,j,k, 92–101, 102a,d,i–n, 114a,d,f, 116a–g, 117–121, 132b, 133a–c, 134a–c, 135a–h,k,m, 136a–i,l,p, 147c–f,i–l, 148a,d,f,g,i–k, 160d–g, 161f,g, 171a–d,g, 172a–h,j–l, 173a–c,j, 232–234, 269, 270l,p–t, 271</p>	4 636
2	Obszary ochrony czynnej	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały o numerach – 1–3, 10–12, 18c–k, 19–69, 70o–s, 72k–m, 72n,r–w, 73h–j, 74i–o, 75–82, 83, 84–91, 92a–l, 93a–d, 94a, 95–131, 132a–h, j, 133–136, 137 a, 138a,b, 139–141, 142a,b,d, 143a, 146–150, 151a–d,i, 152b–f, 153–156, 157a–g,i,j, 158a–y,ax–cx, 159–160, 161a,b, 163, 164, 165a–c, 166, 170c–j, 172Aa,b,l,n–p, 173a–d, 174–178, 178Aa–m, 179, 180, 181a–j,l, 182, 183, 184a–t, 185–191, 192a–h, 193a–d, 194–197, 200, 201a–j,k–p, 202, 203, 207a–d, 212, 214, 215d, 216k,l,p,r,t,w, 218, 219a–d,h–j, 220, 221a–d,g–k, 222b–i, 223–237, 241, 243b,f, 245d,f, 249d,h, 250d–j, 251b,d, 252, 253a–o, 254a–d,g–m, 255, 256a,b,d–i, 257–261, 263–269, 270a–kx, 271a–i,k–s, 272a–p, 273a–j,l–n, 275a–o,r–hx, 276–289, 290a–i,k–s, 291–293, 294a–m,o,p–fx,, 295, 296, 297a–ax,cx–wx, 298a–xx,zx–fy, 299a–t, 300–303, 304a–fx,hx–px, 305, 306, 307a–c,f–cx, 308, 309, 310–314, 315a–gx,ix–px, 316a–z,ax–hx,ix,jx, 317–332, 333a–m, 334a–t,y,z, 335–343, 344a,c–k,m, 345–353, 354a–dx,gx–wx,yx–ay, 355a,b,d–p,s–ix, 356–359, 360a–o,ax–cx,fx–mx, 361a–f,h–n,p–cx, 362a–j,l–w,y–bx,dx,fx,hx–jx, 363a–bx, 364, 365a–d, 366h,m–r, 367a,c–z, 368a–g,i–y, 369, 370, 371, 372a–p,s–x, 373a–p,s–x,z–fx, 374, 375–381, 382a–x, 383–393, 394a–d, 395a–d, 396a–f, 397a, 398a–ay, 399, 400a–</p>	27 488

d,g-t, 401-405, 406a-s, w-hx, 407-410, 411, 412-414, 415a-h,j-z,ax-jx, 416a-hx, 17, 418a-s, 419a-i,k,l, 420-424, 430, 431a, 432b-p, 436, 437f-o, 438, 439, 440a-i,l, 446, 452.

2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały o numerach – 1-3, 5a-k,o, 6a-m,r, 7-8, 13, 14a-c,g-m, 15j,l-o, 16h-j, 17i-l, 18k-m, 19b-f,h,j-r, 20a,f-y, 21-24, 25b-g, 26d-h, 27d,g-i, 28-46, 47a,b,f,g, 48g, 49-66, 67a,c-j, 68-76, 77a-h,j-n,p,r,t-dx,gx-rx, 78-94, 97f, 98-133, 134a-c,g-i, 135-139, 140a-i,l-p, 141a-c, 142a-c, 143a-f, 144a,b, 145a-d,h, 146a,c,f, 148-160, 161a-d, 162a-c, 163a-d, 164a-i,k, 165-179, 180a-d,g,h, 181, 182a,b,d-g, 187-192, 193a-f, 194a-l, 195a-h, 196a,b, 197a-c, 203b-g, 204a-d,g,h,k,m-t, 205, 206a,c-k, 207, 208a-c,f,g, 209-213, 214a,b,d, 215d,f, 216a-c,f-r, 216A, 217, 218, 219a-f, 219A-223, 225-227, 229, 261-265, 266a-c,f,h-k, 267, 268, 269a,d-cx,gx-ix, 270a-j,l-jx, 271, 272, 273a-o,r-z, 274, 275, 276b-s, 277, 279-283, 284a-f,h-m, 285-290, 291a-p,s-y,ax-hx, 292a,b,d-w, 293a,c-h, 294, 295, 296a-h,j,l-s, 297, 298, 299c-f,h-dx,gx,hx, 300, 301a,c-j, 302a-g,i-j,l, 303, 304a-i,k-n, 305, 306a,b,d-t, 307, 308a-g,i-p, 309-314, 315, 316, 317-320, 321a-i, 322-324, 325a-dx,gx,hx 326, 327-335, 336a-n,p, 337, 338a-h,j-n, 339a-r,t-hx, 340, 341-347, 348a-ax,bx, 349, 350a-gx, 351-364, 365a-f,k-s, 366a-dx,gx, 367a-ix,kx-mx, 368a-hx,jx-px, 369a-f,h-bx, 370a-dx, gx-jx, 371, 372, 373a-c,f-r, 374a-h,l-w, 375, 376, 377a-f,h-fx, 378a-g,i-fx, 379, 380, 381, 382-384, 385a-g,i-ix, 386-403, 407z,ax-dx, 408, 415b, 419a,c,f-j.

3. Obręb Ochronny Laski, oddziały o numerach – 1, 2b-d,g-j,l, 3a-c,f-i, 4-8, 9a-d,g-i,k-o, 10a-d,g-k, 11a-g,i,j,l,o,t, 12, 13a,c-h, 14a,b,d-g, 15, 16, 17a-d, 18-23, 24a, 25c,d, 26a,b,d-g,i-s, 27k, 28j,k, 32c, 33a-d,g, 34a,b, 37b-g,o, 38a-h, 39-47, 48k,l, 58a-c, 59a,b, 60-66, 75a-f, 76, 77a,g-i,l-o, 78-80, 81a,c-l, 82-84, fragment 85a,86a – bez byłej jednostki wojskowej, 85b-c, 86b-d, 87-91, 102b,c,f-h, 103-113, 115a-k, 116h, 122, 123a,c,d, 124-130, 131a-g, 132a,c-g, 133d-g, 134d,f, 134Aa-l,o,s-w, 135i,j,n-r, 136j,k,m-o, 137-146, 147a,b,g,h, 148b,c,h, 149-159, 160a-c, 161a-d, 162-170, 171f,h,i, 172i,m,173d-i, 174-184, 186, 187, 188a-h,j-p, 189-193, 194a-d,h,k,l,o, 195, 196a-c,f-k, 197, 198, 199a-l, 200-204, 205a-d,g, 206a-s, 207, 208a-f,i,j, 209a,c,h-k, 210a,b,d,g-o,r-x, 211a,b,d-i, 212a-d,i,k,l,n, 213-215, 219g-fx, 220, 221a-m, 223-226, 227c-n, 228-233, 234a,b,d-f, 235-247, 248b-r, 249-253, 254a,b,f-l, 255-267, 268a-k,m-w,y,z, 270a-k,m-o, 272, 273, 274a,c-f,i-ax, 275a-n,p,r,t-bx, 276-282, 283a-s, 284-289, 290, 291, 292, 293, 294-297, 298a-f, 298Aa-k, 299, 300-302, 303, 304-306, 307a-gx,jx, 308a-px,sx-wx, 309a,c-hx,jx-mx,ox, 310a-dx,gx-kx,mx-zx,by, 311a-m,o,p, 312-314, 315a-f, 16a-x,z,ax, 317-322, 323a-w,y,ax,bx, 324a-hx,jx,lx-nx, 325a-dx,gx-jx,lx,mx,px,rx,tx,xx-ay,cy, 326b-i,k-m,o-x, 327a-c,f,h-t, 328a,b,d-h,j-m, 329-331, 332a-bx, 333a-g,i-

		lx,334a-d,g-s, 335a-s, 336a-px, 337-344, 345a,c-f, 346a-g,i-z, 347, 348a,b,d-o, 349, 350, 351a-j,l-n, 352a-i, 353, 354, 355a-g, 357, 363, 364, 367, 368, 369a,d-g. 4. Ośrodek Hodowli Żubrów, oddział o numerze 2	
3	Obszary ochrony krajobrazowej	1. Obręb Ochronny Kampinos, oddziały o numerach – 132i, 152a, 157h, 158z, 172c-g, 172Ac,f-k,m,r,t,w,x, 173f-l, 178An,o, 184w, 192i-l, 193f-h, 198, 199, 204, 205, 207f,g, 219f,g, 221f, 222a, 253p, 254f, 256c, 262, 270lx,mx,nx,ox, 271j, 272r, 273k, 275p, 280a, 290j, 294n, 297bx, 298yx, 304,gx, 307d, 315hx, 333n, 334x, 344b,i,l,n, 354fx,xx, 355c,r, 360dx, 361g,o, 362k,x,cx,gx, 363cx, 365 f-j, 366a-g, i-l, 367b, 368h, 373r,y, 382y, 389Aa, 394f-m, 395f-l, 396g-l, 397b, 398by, 400f, 406ix, 415i, 419j, 425-429, 431, 432a,r,s, 433, 434a, 437a-d, 440j-k, 442, 444, 448-450, 451a. 2. Obręb Ochronny Kromnów, oddziały o numerach – 6p, 19g,i,h,k 20b-d, 67b, 77i,o,s,fx, 134f, 180f, 204i,l, 216d, 224, 266d,g, 269b,c,dx,fx, 270k, 273p, 276a, 284g,n, 291r,z, 292c, 293b, 296i,k, 299a,b,g,fx, 301b, 302h,k, 304j, 306c, 308h, 321j, 325fx, 336o, 338i, 339s, 348bx, 350hx-kx, 364a,b, 366fx, 367jx,lx, 368ix,rx, 369g, 370fx, 373d, 374i-k, 377g, 378h, 385h, 404-406, 407a-y, 409-412, 414-418, 419b,d,k,l, 420. 3. Obręb Ochronny Laski, oddziały o numerach – 2a,f,k, 3d, 9f,j, 10f, 13b, 14c, 26a-c,h,j, 37h, 81b, fragment 85a,86a – była jednostka wojskowa, 114b,c, 115l, 123b,f, 134Am,n,p,r, 135l,s,t, 185, 188i,r, 194f,g,i,j,m,n, 196d, 199m, 205f, 206t,w,z,x,y, 208g,h, 209c-g,k-n, 210c,f,p, 211c, 212f-h,j,m, 216-219, 221n, 222a, 227a,b, 234c, 248a, 254c,d, 268l,x, 274b,g,h, 275o,s, 283t, 298g, 298Al, 307hx,ix, 308rx, 309b,ix,nx, 310fx,lx,ay,cy, 311n, 315g, 316y, 323x,z, 324ix,kx,ox, 325fx,kx,nx,ox,sx,wx,by,dy,fy, 326a,j,n, 327d,g, 328c,i, 332cx, 333h, 334f, 335t-cx, 336rx, 345b, 346h, 347r, 348c, 351k, 352j, 355h, 359, 360-362, 365, 366, 369b,c,h, i, 370-376. 4. Ośrodek Hodowli Żubrów, oddziały o numerach – 1, 3	6 420, w tym grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Parku, grunty do wykupów oraz grunty prywatne nieprzeznaczone do wykupu
Razem			38 544

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami. Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone (literą, literą z apostrofem oraz literą z cyfrą), obwody ochronne oraz obszary objęte ochroną czynną podano zgodnie z mapą przeglądową dla Obrębu Ochronnego Laski, Obrębu Ochronnego Kampinos, Obrębu Ochronnego Kromnów sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.2002 r. Tereny wykupione przez Park od prywatnych właścicieli w ostatnich latach oznaczone są tymczasowo na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów wymienionych w aktach notarialnych. Mapy oraz akty notarialne zakupu gruntów znajdują się w siedzibie Kampinoskiego Parku Narodowego w miejscowości Izabelin.

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH,
TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH ORAZ
MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE
W TYCH MIEJSCACH**

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Cały obszar Parku	Bez limitu
2	Stacja Naukowa w Famułkach Królewskich, Obręb Ochronny Kromnów, oddział - 370 dx	20

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Polany wypoczynkowe:	
	1) Obręb Ochronny Laski, oddziały:	
	a) 114b i 115a,	50
	b) 134Am,n,	100
	c) 188i,	500
	d) 194f,g,i,j,	2000
	e) 209c,d,f,	2500
	f) 227b,	300
	g) 268x,	100
	h) 334f,	3500
	i) 360a,b;	100
	2) Obręb Ochronny Kampinos, oddziały:	
	a) 152a,	500
	b) 157h,	100
c) 172Aw,	1000	
d) 173i,k,l,	2000	
e) 253p,	100	
f) 366i;	100	
3) Obręb Ochronny Kromnów, oddziały:		
a) 67b,	150	
b) 266d,g	150	
2	Centrum Edukacji w Izabelinie, Obręb Ochronny Laski, oddział 209g	500
3	Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny im. Jadwigi i Romana Kobendzów w Granicy Obrębu Ochronnego Kampinos, oddział – 172g	1. Ośrodek - 1 000. 2. Muzeum - 50
4	OHŻ w Smardzewicach, oddział 2	60
5	Biblioteka – budynek dyrekcji Parku, Izabelin, Obręb Ochronny Laski, oddział 209g	10
6	Gospodarstwo Szkółkarskie w Julinku, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 199a	50
7	Leśny Ogródek Botaniczny w Obrębie Ochronnym Laski, oddział 205d	50

8	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Zamczysku, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 165g	50
9	Mogiła Powstańców 1863 r., Obręb Ochronny Laski, oddział 234c	Bez limitu
10	Skansen budownictwa puszczańskiego - teren Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego w Granicy, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 172Ar	100
11	Chata Kampinoska, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 173j	100
12	Muzeum Puszczy Kampinoskiej, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 172g	50
13	Kapliczki, krzyże przydrożne, tablice pamiątkowe, pomniki i tym podobne obiekty – obszar Parku	Bez limitu
14	Pozostałości cmentarzy kolonistów „olenderskich”: 1) Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 367dx, 391m, 388II, 2) Obręb Ochronny Kampinos, działka nr 2 we wsi Karolinów	Bez limitu
15	Miejsce Pamięci Palmiry, Obręb Ochronny Laski, oddział 123a	Bez limitu
16	Cmentarze wojenne z okresu II wojny światowej w: 1) Wierszach, Obręb Ochronny Laski, działka nr 118, 2) Laskach Obręb Ochronny Laski, oddział 210c, 3) Granicy, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 173f, 4) Wiktorowie, Obręb Ochronny Laski, oddział 298g	Bez limitu
17	Cmentarz kolonistów niemieckich, Obręb Ochronny Laski, oddział 2f	Bez limitu
18	Miejsce straceń Żydów Obręb Ochronny Kampinos, oddział 354ox	Bez limitu
19	Mogiły żołnierskie – obszar Parku	Bez limitu
20	Aleja III Tysiąclecia, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 172Af	200
21	Współczesne miejsca kultu religijnego: 1) kościół w Górkach, Obręb Ochronny Kromnów, działka nr 255, 2) kościół w Wierszach, Obręb Ochronny Kampinos, działka nr 64	Bez limitu

III. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Parkingi: 1) Obręb Ochronny Laski, oddziały – 2l, 3d, 9f, 10f, 123a, 135t, 188i, 208h, 209g, 227b, 326n, 360a, 2) Obręb Ochronny Kampinos, oddziały – 152a, 172Aw,x, 3) Obręb Ochronny Kromnów, oddziały – 67b, 84k, 180f	8 000
2	Polany wypoczynkowe: 1) Obręb Ochronny Laski, oddziały: a) 114b i 115a, b) 134Am,n, c) 188i, d) 194f,g,i,j,	50
		100
		500
		2000

	e) 209c,d,f,	2500
	f) 227b,	300
	g) 268x,	100
	h) 334f,	3500
	i) 360a,b;	100
	2) Obręb Ochronny Kampinos, oddziały:	500
	a) 152a,	100
	b) 157h,	1000
	c) 172Aw,	2000
	d) 173i,k,l,	100
	e) 253p,	100
	f) 366i;	150
	3) Obręb Ochronny Kromnów, oddziały:	150
	a) 67b,	150
	b) 266d,g	
3	Skansen w Obrębie Ochronnym Kampinos, oddział 172Ar	100
4	Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny w Granicy, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 172g	1. Ośrodek – 1 000. 2. Muzeum – 50
5	Zagroda pokazowa żubrów w OHŻ w Smardzewicach, oddział 2z	60
6	Stacja końcowa turystycznej kolejki wąskotorowej linii Sochaczew - Wilcze Tułowskie	300
7	Stanica Turystyczna Borek Tułowicki, Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 134b, 134f	500
8	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Zamczysku, Obręb Ochronny Kampinos, oddział 165g	50

IV. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Boisko w Obrębie Ochronnym Laski, oddział 345b	500
2	Bunkry Fortu V, Obręb Ochronny Kromnów, oddział 224	20
3	Zbiornik retencyjno - infiltrujący przy oczyszczalni ścieków „Mokre Łąki” w Obrębie Ochronnym Laski, oddział 222a	10
4	Zbiornik wodny Mariew, Obręb Ochronny Laski, oddział 369b	5
5	Polany wypoczynkowe:	
	1) Obręb Ochronny Laski, oddziały:	
	a) 114b i 115a,	50
	b) 134Am,n,	100
	c) 188i,	500
	d) 194f,g,i,j,	2000
	e) 209c,d,f,	2500
	f) 227b,	300
	g) 268x,	100
	h) 334f,	3500
	i) 360a,b;	100
	2) Obręb Ochronny Kampinos, oddziały:	500
	a) 152a,	100
	b) 157h,	1000
	c) 172Aw,	2000
	d) 173i,k,l,	

	e) 253p,	100
	f) 366i;	100
	3) Obręb Ochronny Kromnów, oddziały:	150
	a) 67b,	150
	b) 266d,g	150
6	Borek Tułowicki, Obręb Kromnów, oddziały -134a,b,c,f	300
7	Bór Kazuński, Obręb Ochronny Kromnów, oddziały - 216-220, 222	200

- ¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami. Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone (literą, literą z apostrofem oraz literą z cyfrą), obwody ochronne oraz obszary objęte ochroną czynną podano zgodnie z mapą przeglądową dla Obrębu Ochronnego Laski, Obrębu Ochronnego Kampinos, Obrębu Ochronnego Kromnów sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.2002 r. Tereny wykupione przez Park od prywatnych właścicieli w ostatnich latach oznaczone są tymczasowo na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów wymienionych w aktach notarialnych. Mapy oraz akty notarialne zakupu gruntów znajdują się w siedzibie Kampinoskiego Parku Narodowego w miejscowości Izabelin.